

Atmintinė apie Lietuvos valstybės vėliavos ir kitų vėliavų naudojimą

Lietuvos Respublikos valstybės vėliavos ir kitų vėliavų įstatymas Nr. I-1497 (Žin., 1991, Nr. 20-517; 2004, Nr. 115-4274) reglamentuoja Lietuvos valstybės vėliavą, kitas vėliavas, jų aprašymus, oficialaus naudojimo Lietuvoje principus ir tvarką, atsakomybę už vėliavų iškėlimo tvarkos pažeidimus ar vėliavų išniekinimą, vėliavų gamybą ir priežiūrą.

Pagrindiniai vėliavų naudojimo principai yra šie:

1. Lietuvos Respublikos piliečiai, kiti asmenys privalo gerbti vėliavas.
2. Vėliavos turi atitikti įstatymo nustatytus reikalavimus, būti tvarkingos ir nenublukusios.
3. Iškeliamai ar pastatomai Lietuvos valstybės vėliavai turi būti skirta garbingiausia pagal heraldikos principus vieta.
4. Kai Lietuvos valstybės vėliava iškeliamą vertikaliai, heraldinėje dešinėje pusėje turi būti geltona juosta, viduryje – žalia, kairėje – raudona.
5. Vėliavos gali būti keliamos prie pastatų (ant stiebų, įrengtų priešais pastato fasadą), virš ar ant pastatų, aikštėse, laivuose, pastatomos posėdžių salėse, darbo kabinetuose ar oficialių ceremonijų vietose, tvirtinamos prie automobilio.
6. Jeigu kartu iškeliamos kelios vėliavos, jos turi būti viename aukštyje, kiek tai įmanoma, panašaus dydžio, taip pat laikomasi šio eiliškumo:
  - 1) Lietuvos valstybės vėliava;
  - 2) Lietuvos valstybės istorinė vėliava;
  - 3) užsienio valstybių vėliavos;
  - 4) Europos Sąjungos vėliava;
  - 5) tarptautinių viešųjų organizacijų vėliavos;
  - 6) Respublikos Prezidento vėliava;
  - 7) standartai;
  - 8) apskričių vėliavos;
  - 9) savivaldybių vėliavos;
  - 10) kitos vėliavos.
7. Vėliavų kėlimo laiką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

Valstybės vėliava iškeliamą. Lietuvos valstybės vėliava keliamą prie, virš ar ant šių pastatų: prie kitų valstybės savivaldybių institucijų bei įstaigų, kitų įstaigų, įmonių ir organizacijų, nesvarbu, kokia jų nuosavybės forma, taip pat gyvenamųjų namų valstybės švenčių dienomis:

Vasario 16-ąją - Lietuvos valstybės atkūrimo dieną;

Kovo 11-ąją - Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dieną;

Liepos 6-ąją - Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) dieną.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gruodžio 24 d. nutarimu Lietuvos valstybės vėliava prie, virš ar ant valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų iškeliamą šiomis atmintinomis ir kitomis dienomis:

Sausio 1-ąją - Lietuvos vėliavos dieną;

Sausio 13-ąją - Laisvės gynėjų dieną;
Vasario 24-ąją - Estijos nepriklausomybės dieną;
Kovo 29-ąją - Lietuvos įstojimo į NATO dieną;
Gegužės 1-ąją - Lietuvos įstojimo į Europos Sąjungą dieną;
Gegužės 9-ąją - Europos dieną;
Birželio 14-ąją - Gedulo ir vilties dieną (su gedulo ženklu);
Birželio 15-ąją - Okupacijos ir genocido dieną (su gedulo ženklu);
Liepos 15-ąją - Žalgirio mūšio dieną;
Rugpjūčio 23-ąją - Juodojo kaspino dieną (su gedulo ženklu);
Rugpjūčio 31-ąją - Laisvės dieną;
Rugsėjo 23-ąją - Lietuvos žydų genocido dieną (su gedulo ženklu);
Spalio 25-ąją - Konstitucijos dieną;
Lapkričio 18-ąją - Latvijos nepriklausomybės dieną;
Lapkričio 23-ąją - Lietuvos karių dieną.

Iškėlimo ir nuleidimo laikas. Lietuvos valstybės švenčių dienomis prie valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų, kitų įstaigų, įmonių ir organizacijų, nesvarbu, kokia jų nuosavybės forma, taip pat gyvenamųjų namų Lietuvos valstybės vėliava privalo būti iškeliama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gruodžio 24 d. nutarime Nr. 1649 nustatytu laiku, t.y. iškeliama 7 valandą ir nuleidžiama 22 valandą.

Gedulo ženklo naudojimas. Minint gedulą, Lietuvos valstybės vėliava nuleidžiama 1/3 stiebo ilgio. Jeigu Lietuvos valstybės vėliava keliama ne ant stiebo, ji keliama su gedulo ženklu – prie vėliavos koto prisegamas 10 cm pločio juodas kaspinas, kurio galai siekia vėliavos apačią. Gedulą skelbia ir vėliavų kėlimo jo metu vietas bei laiką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

Vėliavos iškėlimo nustatytos tvarkos pažeidimai. Lietuvos Respublikos valstybės vėliavos ir kitų vėliavų įstatymas numato, jog asmenys, pažeidę Lietuvos valstybės, užsienio valstybės, Europos Sąjungos ar tarptautinės viešosios organizacijos vėliavos iškėlimo tvarką, atsako įstatymų nustatyta tvarka, o už Lietuvos valstybės vėliavos, užsienio valstybės, Europos Sąjungos ar tarptautinės viešosios organizacijos vėliavos išniekinimą baudžiama įstatymų nustatyta tvarka.

Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso 188-1 straipsnis, nurodo, kad Lietuvos valstybės vėliavos iškėlimo nustatytos tvarkos pažeidimas užtraukia įspėjimą arba baudą įstaigų, išskyrus valstybės ir savivaldybių įstaigas, įmonių ir organizacijų administracijos vadovams, gyvenamųjų namų savininkams arba asmenims, atsakingiems už gyvenamųjų namų eksploatavimo organizavimą, nuo dešimties iki trisdešimties litų, o valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų administracijos vadovams — nuo trisdešimties iki šešiasdešimties litų. Už 188-1 straipsnyje numatyto pažeidimo padarymą administracinio teisės pažeidimo protokolą surašo policijos pareigūnai, o administracinę nuobaudą skiria rajono apylinkės teismas.